

Infektioepidemiologian osasto

Yhteystiedot

Kansanterveyslaitos Infektioepidemiologian osasto

Mannerheimintie 166
00300 Helsinki
p. (09) 47 441
faksi (09) 4744 8468

osaston johtaja
Petri Ruutu

Biouhkien yksikkö
johtaja Mika Salminen

HIV-yksikkö
johtaja Mika Salminen

Tartuntatautien torjuntayksikkö
johtaja Petri Ruutu

- sairaalainfektio-ohjelma
ylilääkäri Outi Lyytikäinen
- elintarvike- ja vesivälitteisten
infektioiden seuranta ja
epidemiaselvitykset
ylilääkäri Markku Kuusi

etunimi.sukunimi@ktl.fi

www.ktl.fi

Yleisin tautiryhmä väestössä on tartuntataudit. Hengitystieinfektion sairastaa jokainen iästä riippuen 1–10 kertaa vuodessa. Vatsatauti sairastetaan keskimäärin kerran vuodessa.

Keuhkokuumeeseen sairastuu vuosittain 60 000 suomalaista.

Sukupuolitaudit ovat tavallisia nuorilla ja työikäisillä. Matkailu ja HIV-infektioiden yleistymisen lähialueilla lisäävät HIV-tartuntojen riskiä.

Sairaalainfektion saa lähes 10 % sairaalahoitossa olevista.

Mikrobit aiheuttavat monia kroonisia tauteja kuten nivel tulehduksia, syöpiä, mahahaavaa ja hedelmättömyyttä.

Päämäärät

Infektioepidemiologian osasto tuottaa luotettavaa tietoa infektioitautilien esiintymisestä, sairastumiseen liittyvistä riskitekijöistä ja torjuntatoimista, sekä osallistuu tautiuhkien torjuntaan.

Keinot

Osasto kerää jatkuvasti tietoja infektioitautiltautitapauksista usealla eri seurantamenetelmällä ja välittää tiedot terveysviranomaisille ja väestölle. Teemme tutkimustyötä, joka perustuu seurantajärjestelmien tietoihin, epidemiaselvityksiin ja erillisiin tutkimusprojekteihin.

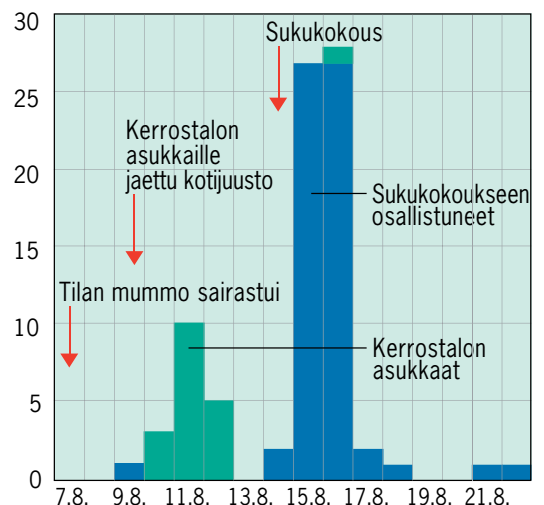
Tärkeimmät toiminnot

Epidemiaseuranta ja -selvitykset

Osasto osallistuu epidemioiden seurantaan ja havaitsemiseen, selvittämiseen sekä torjumiseen yhteistyössä paikallisten, alueellisten ja valtakunnallisten terveys- sekä ympäristöterveysviranomaisten kanssa. Kunnalliset epidemiaselvitystyöryhmät tekevät ilmoituksen osastolle välittömästi epäillessään elintarvikkeiden tai veden välittämää epidemiaa. Osasto toimittaa ilmoituksen valtakunnallisille ja alueellisille elintarvike- ja eläinlääkintäviranomaisille.

Ilmoitetuista 50–100 epidemiaepäilystä osasto osallistuu vuosittain 5–10 merkittävän elintarvike- tai vesivälitteisen epidemian selvittämiseen ja torjuntaan. Tutkimme erityisesti epidemioita, joista voidaan saada uutta tietoa tartunnan torjunnan tehostamiseksi.

Sairastuneita henkilöitä

Kaksi *Salmonella typhimurium* -epidemiaa suoraan tilalta hankitusta pastöroimattomasta tinkimaidosta elokuussa 1999.

Valtakunnallinen tartuntatautirekisteri

Osasto ylläpitää tartuntatautilain edellyttämää valtakunnallista tartuntatautirekisteriä. Potilasnäytteitä tutkivat laboratoriot ilmoittavat tauteja aiheuttavat mikrobilöydökset valtaosin sähköisesti. Vuosittain ilmoituksia tehdään noin 50 000. Rekisterissä on myös tyyppitys- ja herkkyysmääritystuloksia lähetetyistä mikrobikannoista. Rekisterin tiedoista julkaistaan vuosittain tartuntatautivuosisraportti. Tilastotiedot ovat viikoittain päivitettyinä käytettävissä KTL:n julkisessa www-palvelussa. Sairaanhoidopiiriin ja kuntien tartuntataudeista vastaavat henkilöt etäkäyttävät rekisterin tietoja ajantasaisesti epidemioiden torjuntaan omalla alueellaan. Rekisterin tietoja käytetään myös tutkimustyöhön.

Sairaalainfektioitten seuranta ja torjunta

Osasto kehittää sairaalainfektioiden seurantaa. Toimintaan osallistuu vapaaehtoisesti suuri osa Suomen akuuttisairaaloista. Osasto kerää ja analysoi tietoja erityyppisistä sairaalainfektioista, mikä antaa pohjan niiden torjunnalle. Teemme erillisissä tutkimusprojekteissa sairaalainfektioiden seurannasta saatuihin tietoihin perustuvaa tutkimusta. Lisäksi laadimme toimintaohjeita sairaalainfektioiden torjuntaan ja tuemme sairaaloita niiden kehittäessä sairaalainfektioiden seurantaa ja torjuntaa.

Varautuminen odottamattomiin epidemiioihin ja mikrobien tahalliseen käyttöön

Osasto tukee ja tarvittaessa koordinoi terveys- ja ympäristöviranomaisten toimintaa odottamattoman infektioepidemian uhatessa. Osasto kuuluu WHO:n ja EU:n kansainväliseen epidemiatyöyhteistyöverkostoon. Suomessa meillä on ollut tärkeä tehtävä mm. bioterrorismiksi epäiltyjen jauhekirjeiden ja SARS-epidemian yhteydessä. Valmistaudumme bioterrorismiin ja äkillisiin epidemiioihin kehittämällä laboratoriovalmiuksia ja alan tutkimusta. Tässä työssä käytämme hyväksi osaston turvalaboratoriota ja olemme yhteistyössä alan muiden toimijoiden kanssa.

Matkailuterveyden asiantuntijatoiminta

Osasto toimii matkailuterveyden asiantuntijana. Tehtävään kuuluu terveydenhuollon henkilöstön päivittäinen puhelinneuvonta, vastuu säännöllisesti ilmestyvän Matkailijan terveysopas -kirjan toimitamisesta, vaihtelevien matkailuterveyteen liittyvien selvityksien tekeminen sekä tarvittaessa tiedottaminen väestölle.

Infektioepidemiologian koulutus

Järjestämme kurssimuotoista infektio- ja kenttäepidemiologian koulutusta tartuntatautien ja ympäristöterveydenhuollon vastuuhenkilöille kaikilla osaston toiminta-alueilla. Osasto toimii infektio-lääkäriksi ja elintarvike- ja ympäristötekniikan erikoiseläinlääkäriksi erikoistuvien koulutuspaikkana. Toimimme myös EU:n kenttäepidemiologian koulutusohjelman (EPIET) koulutuspaikkana.

HIV:n seuranta, torjunta ja tutkimus

HIV-yksikkö seuraa HIV-infektioiden esiintyvyyttä ja osallistuu epidemian torjuntaan. Seurantaan kuuluu tartuntatautirekisterin lisäksi sekä kohdennettuja otanta- ja kyselytutkimuksia että laboratoriotutkimuksissa saatujen tietojen kokoamista ja analysointia. HIV-yksikkö on HIV-diagnostiikan kansallinen asiantuntijalaboratorio, joka vastaa serologisten ja molekyyliepidemiologisten tutkimusten tekemisestä sekä eräistä diagnostisista palveluista. Osasto osallistuu monialaiseen yhteistyöhön, jossa kehitetään uusia ehkäisytoimenpiteitä sekä tartuntojen seurauksia lieventäviä toimintatapoja. Niiden tehoa arvioidaan tutkimusprojektein.

